

DANISH B – HIGHER LEVEL – PAPER 1
DANOIS B – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
DANÉS B – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Thursday 8 May 2003 (afternoon)
Jeudi 8 mai 2003 (après-midi)
Jueves 8 de mayo de 2003 (tarde)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1 (Text handling).
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir ce livret avant d’y être autorisé.
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l’épreuve 1 (Lecture interactive).
- Répondre à toutes les questions dans le livret de questions et réponses.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos requeridos para la Prueba 1 (Manejo y comprensión de textos).
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

Blank page
Page vierge
Página en blanco

TEKST A

Klar sammenhæng mellem rygning, højt alkoholindtag og forbrug af hash blandt unge

Det er er i stor udstrækning de samme unge, der både ryger cigaretter, drikker for meget og ryger hash. Det fremgår af en rapport, som Kræftens Bekæmpelse og Sundhedsstyrelsen har offentliggjort.

Rapporten "Unge livsstil og dagligdag 2000 – forbrug af tobak, alkohol og stoffer" indeholder de første resultater fra MULD-undersøgelsen (Monitoring af Unge Livsstil og Dagligdag), som Sundhedsstyrelsen og Kræftens Bekæmpelse gennemfører årligt blandt de 16-20 årige. Rapporten går i dybden men de unges livsstil mht. alkohol, tobak og illegale stoffer. Undersøgelsen viser bl.a. at:

- 21% er dagligrygere, og at hver fjerde har planer om at stoppe inden for et halvt år.
- det er meget almindeligt at drikke alkohol, et stort flertal (81% af drengene og 73 % af pigerne) har drukket alkohol inden for den seneste uge.
- en overraskende stor del af de unge har et massivt forbrug af alkohol: 24 % af drengene og 14 % af pigerne drikker over Sundhedsstyrelsens alkoholgrænser for voksne.
- 38 % af drengene og 29 % af pigerne har prøvet et eller flere illegale stoffer. Cannabis (hash, pot, marihuana) er det mest udbredte illegale stof, men 15 % af drengene og 8 % af pigerne har prøvet et andet illegalt stof, typisk amfetamin, ecstasy eller kokain.

De unges livsstil skal ses i en sammenhæng

Det er overvejende de samme unge som udsætter sig for alle sundhedsrisici samtidig. Blandt de unge dagligrygere er der f.eks. dobbelt så mange, som overskrider Sundhedsstyrelsens alkoholgrænser, som blandt dem, der ikke er dagligrygere. Blandt dagligrygende drenge er der 40 % der overskrider den anbefalede ugentlige genstandsgrænse, hvorimod man kun finder 18 % blandt ikke-dagligrygere.

Forældrenes og vennernes livsstil gør en forskel

Undersøgelsen viser også at forældres og venners livsstil betyder meget for de unges livsstil, netop når det gælder rygevaner, alkohol- og hashforbrug.

En af de ting der spiller en væsentlig rolle i de unges omgang med tobak og rusmidler, er forældrenes og vennernes livsstil. I rapporten understreges det at der er en tæt sammenhæng mellem ryge- og alkoholvaner hos forældrene og de unges egne vaner, og endnu større sammenhæng mellem venners vaner og de unges egne. Det samme gælder særligt markant i brugen af stoffer.

Rammerne er vigtige

Undersøgelsesresultaterne peger på, at der er behov for at se de unges livsstil som en helhed, og at det er vigtigt at tage udgangspunkt i det miljø, de unge er omgivet af. Det er derfor vigtigt at inddrage de unges uddannelsesmiljø og forældre, når man tilrettelægger den forebyggende indsats.

TEKST B

SPORTSINTERESSEN I KØBENHAVN

Den fornemste skøjtebane i København var Kastels-graven ved Smedelinien. Den var så fin, at den blev kaldt »Vaniljeisen«. Træsnit fra Illustreret Tidende 1861/62. Kgl. Bibl.

Mange mennesker betragter det i vore dage som en selvfølge at være lige så velorienteret om danske og internationale sportsbegivenheder som at følge med i alt, hvad der i øvrigt foregår ude og hjemme. Både sportskampe og de enkelte sportsstjerner
5 sejre og nederlag følges med en overvældende interesse. Den næres yderligere af den omfattende omtale, sportsstoffet får i medierne – presse, radio og tv. Men sådan har det ikke altid været.

Først efter midten af 1800-tallet opstod gradvis sammenslutninger inden for de enkelte sportsgrene. Dengang dyrkede man sport først og fremmest for sundhedens og fornøjelsens skyld. Det gjaldt bl.a. gymnastik, roning og skøjteløb. Overklassen dyrkede desuden ridning, fægtning,
15

20 tennis og golf, og i disse kredse fandt man den publikums-orienterede konkurrencesport vulgær, og de mennesker, der trænede for at opnå resultater på dette område, så man lidt ned på. Lad os se lidt nærmere på nogle enkelte sportsgrene.

25 *Gymnastik* vandt indpas bl.a. gennem skoleundervisningen, og en ung løjtnant, *I. P. Müller*, arbejdede for at skabe interesse for idræt i almindelighed. Det lykkedes, og i 1896 kunne man stifte »Dansk Idrætsforbund«. I årenes løb stod forbundet bag opvisninger af de forskellige discipliner inden for gymnastik og atletik.

30 *Skøjteløb* var også en meget populær sport i klunketidens København, og den blev udelukkende dyrket for motionens og fornøjelsens skyld. Både børn og voksne
35

---

løb på skøjter. Omkostningerne var
beskedne. De billigste skøjter kostede kun
1,50 kr., og man løb i sit almindelige tøj.

40 Det var ret upraktisk for damerne, hvis
fodlange kjoler må have været ubehagelige
at løbe i. Det skete naturligvis, at også
damer faldt på den glatte is, men de blev
straks hjulpet på benene af galante herrer,
45 som måske fik den frydefulde oplevelse at
se en dames fod og lidt af smalbenet, inden
kjolen blev trukket anstændigt ned. Det
finere borgerskab fra bredgadekvarteret
holdt til som en sluttet kreds på Kastels-
50 graven. Her var isen så fornem, at den
blev kaldt »Vaniljeisen«.

»Københavns Skøjteløberforening« blev
stiftet så tidligt som i 1869. Den holdt til
på Peblingsøen fra midten af 1880'erne. I
55 1893 opførte foreningen et klubhus med
Vilhelm Dahlerup som arkitekt, i dag
»Søpavillonen«.

Cykelsporten udviklede sig hurtigt til en
konkurrencesport på internationalt plan. I
60 et tidligere kapitel er fremkomsten af
cyklen både som sportsrekvisit og som
transportmiddel omtalt, men i 1800-tallets
sidste årtier voksede interessen for begge
retninger nærmest eksplosivt. I 1881 var
65 »Dansk Bicycle-Club« som nævnt blevet
stiftet, og arrangerede i 1882 det første
offentlige væddeløb på de tidligere omtalte
høje »ordinarys« i Tivoli. Klubben åbnede
en cykelbane i Ordrup i 1888, og i 1896
70 blev verdensmesterskabet i banecykling
afviklet her.

TEKST C

Skibsdrengens fortælling

- ❶ Barken "Charlotte" var på vej fra Marseille til Athen i regnvej og høj, grå sø efter en storm. Den lille skibsdreng, der hed Simon, stod på det våde, gyngende dæk, holdt sig fast ved et vant, og så op mod de drivende skyer og mod stormastens bramsejlsrå.
- 5   ❷ En fugl, der havde søgt tilflugt oppe på råen, havde fået fødderne indviklet i noget løst taklegarn i et af faldene og kæmpede nu, højt deroppe, forgæves for at blive fri. Drengen kunne fra dækket se den slå med vingerne og dreje hovedet fra side til side.
- 10   ❸ Hans egne erfaringer havde lært Simon, at enhver må klare sig selv her i verden, og at det kun er børn og fæhoveder, der stoler på, at andre skal hjælpe dem. Men den stumme kamp på liv og død deroppe holdt ham fængslet i mere end en time, som om han selv havde haft del i den. Han grundede på, hvad slags fugl, det vel kunne være. I de sidste dage havde mangfoldige trækfugle en kort stund slået sig ned i barkens rigning: svaler, vagtler, stære og én gang et par vandrefalke, og han troede næsten, at dette var en vandrefalk. Han kom i 15 tanker om, at han engang for mange år siden i sit eget land, ikke langt fra sit hjem, havde set en vandrefalk på ganske nært hold, den sad på en sten og fløj lige lodret i vejret, da han kom hen til den. Måske var det den selvsamme fugl. Han tænkte: Den falk er ligesom jeg. Dengang var den der, og nu er den her.
- 20   ❹ Ved denne tanke vågnede en følelse af fællesskab, en dyb erkendelse af alt levendes samhørighed, i Simon. Han stod og så på fuglen med hjertet i halsen. Der var ingen af skibsfolkene i nærheden til at gøre nar af ham, han begyndte at tænke over, hvordan han vel bedst kunne entre op i vantet og hjælpe fuglen løs. Han strøg sit tykke hår tilbage fra panden og smøgede sine ærmer op, gav 25 dækket til alle sider om sig et dybt blik, og begav sig op i himlen. Han måtte standse og sunde sig et par gange, i den vældigt svajende rigning. Da han kom op i toppen af stormasten, hvor fuglen sad fast, så han, at det ganske rigtigt var en vandrefalk. Idet hans eget hoved kom i højde med falkens, opgav den sin fortvivlede kamp, sad ganske stille og stirrede på ham med et par runde, 30 rasende og gennemtrængende gule øjne. Han måtte holde den med sin ene hånd, mens han fik sin kniv op af lommen med den anden, og skar taklegarnet over. Han blev bange, da han kom til at se ned, men på samme tid følte han, – lige fra håret, der fløj om hovedet på ham, til sine bare fødder, – at han var kommet herop af egen fri vilje, og at ingen anden havde kommanderet ham til 35 det. Bevidstheden gav ham en sikker stolt lykkefølelse, som om han med sin bedrift havde bevist at himlen og søen, skyerne og falken og han selv alle var ét. Just som han havde fået falken fri, huggede den ham i tommelfingeren så blodet flød og han var på nippet til at slippe den. Han blev vred på den, og gav den et slag i hovedet, så stoppede han den inden for sin trøje og kravlede ned igen.

TEKST D

Lad tilfældigheden råde

Mormoderens ødegård i Småland er det eneste sted, forfatteren Mirjam Bastian Wechselmann vender tilbage til. Tidligere var hun tiltrukket af storbyerne - nu vil hun hellere 'fare vild' ude i naturen.

”Min mormors ødegård i Småland er det eneste sted, jeg vender tilbage til.

5 Dér er jeg kommet, siden jeg var en måned gammel, og man har altid meget travlt, for der er en række ting, man skal nå. Man skal nå at bade, lave bål, spise pandekager og makrelmadder, tage ud på en ø, så en tur hen til et udsigtspunkt og se solnedgang og lege dåseskjul.”

10 ”Det er ikke besværligt, at der er 17 kilometer til den nærmeste købmand, for jeg skal bare have noget sødt farfarbrød, Kalles kaviar på tube og nogle dåser makrel i tomat for at klare mig.”

15 Ødegården i Småland er den foretrukne destination, når der er tale om ren ferie. Men skal der arbejdes og opleves, foretrækker forfatteren og filminstruktøren steder, hun ikke tidligere har besøgt, eller steder, hvor hun har venner, der kan undvære en sofa.

”Da jeg var 17-18 år, var jeg helt vild med storbyer. Jeg tog meget til New York, London og Berlin, hvor jeg sammenlagt har boet i mange år. Men på et tidspunkt vendte bøtten - jeg syntes ikke længere, det var så interessant, og nu vil jeg hellere ud på landet. Gerne i lang tid og gerne så langt væk, at der er lidt udfordring i at
20 komme frem med mærkelige transportmidler”, siger den 33-årige forfatter og filminstruktør.

25 ”Efter en tur i Monaco, Nice og Cannes var den helt gal. Der var så mange mennesker, biler og små hunde, at jeg ikke kunne holde det ud. Det må helst heller ikke være steder som Goa i Indien, hvor der er store flokke af rygsækglade hippier med 'Lonely Planet' i hånden.”

”Jeg er heller ikke typen, der nyder at betragte flotte bygninger og yndig arkitektur, så det kunne måske lyde som om, det kniber med valgmulighederne, men det synes jeg ikke. Man kan sagtens finde de mest fantastiske steder, der er helt almindelige på deres egen helt ualmindelige vis.”